

Fråga om en ettårig heltidsutbildning i färg, form och hantverk är en sådan fritidsaktivitet som undantas från ångerrätten (2 kap. 11 § första stycket 12 distansavtalslagen).

Beslut 2018-05-29; 2017-09822

EM begärde betalningsbefrielse med 28 000 kr.

I sin anmälan till nämnden uppgav *EM* följande. Den 28 juni 2016 bokade hon via internet in sig på en kurs i färg, form och hantverk i två terminer. Totalpriset för kursen var 32 000 kr. Den 16 augusti fick hon information om ångerrätten. Hon blev dock sjuk och kunde därför inte längre utnyttja sin plats på skolan. Hon kontaktade skolan för att höra om det fanns en chans att fortsätta trots sjukdomen. Skolan svarade att det gick om hon kom tillbaka på 100 procent på vårterminen, vilket hon inte kunde göra. Hon har betalat 4 000 kr, men vill inte betala resterande belopp. Den 12 juni 2017 framställde hon sitt krav till skolan och meddelade även att hon ville ångra köpet av tjänsten. Skolans avbeställningsregler var oskäliga.

Skolan motsatte sig kravet.

I sitt svar till nämnden uppgav skolan följande. Skolan finansieras av statsbidrag och studerandeavgifter. Skolans budget är exakt avpassad för dess kostnader för bl.a. material, fastigheter, löner och drift. Verksamheten är inte vinstdrivande. *EM* anmälde sig till en ettårig heltidsutbildning (40 veckor) med elva olika kurser, bl.a. grafik, keramik, konst och design. Antagningen, som sker med stöd av arbetsprover, ägde rum i juni 2016. Det fanns 192 sökande till 64 platser. De som inte antogs placerades på en reservlista. Antalet deltagare i klassen var begränsat till 16 personer och utbildningen blev fulltecknad. *EM* fick sitt besked i slutet av juni, varefter hon hade cirka en vecka på sig att tacka ja till platsen. När någon tackar ja betalar hen en anmälningsavgift och signerar ett antagningsbesked där det tydligt framgår att personen förbinder sig att betala terminsavgift m.m.

Under höstterminen 2016 deltog *EM* vid 16 av 45 dagars undervisning. Hon avbröt aldrig kursen formellt. Det går inte att ta in en reserv senare än tre veckor efter skolstart eftersom man då har missat för mycket. Vid t.ex. sjukdom kan man enligt skolans policy göra ett studieuppehåll och återkomma nästa läsår. För varje avhopp förlorar skolan cirka 112 000 kr per studerande i uteblivna statsbidrag och studerandeavgifter, även med beaktande av uteblivna materialkostnader. Materialkostnaden per studerande är cirka 7 850 kr.

Allmänna reklamationsnämnden, i utökad sammansättning, gjorde följande bedömning.

EM uppger att hon har beställt en kurs i färg, form och hantverk via internet och att hon har ångrat köpet av tjänsten.

För att lagen om distansavtal och avtal utanför affärslokaler (distansavtalslagen) och därmed ångerrätten enligt denna lag ska vara tillämplig krävs till att börja med att köparen är konsument, dvs. att avtalet ingåtts av en fysisk person som handlar huvudsakligen för

ändamål som faller utanför näringsverksamhet (se 1 kap. 1 och 2 §§). Enligt nämndens bedömning får det i detta fall, oavsett utbildningens inriktning och syfte, anses röra sig om ett konsumentförhållande i nu nämnd mening.

Ytterligare en förutsättning för lagens tillämplighet är att avtalet kan betraktas just som ett distansavtal i lagens mening. Begreppet distansavtal definieras i lagen som ”avtal som ingås inom ramen för ett av näringsidkaren organiserat system för att träffa avtal på distans, om kommunikationen uteslutande sker på distans” (se 1 kap. 2 §). Såvitt framkommit har avtalet om utbildningen i sin helhet slutits via internet inom ramen för ett sådant organiserat system.

Distansavtalslagen är därmed tillämplig på avtalet. För att ångerrätten ska gälla måste dock även undersökas om något av de undantag från ångerrätten som nämns i lagen är tillämpligt på utbildningen i fråga. Det undantag som kan ha relevans i detta fall är det som gäller fritidsaktiviteter (se 2 kap. 11 § 12). Enligt bestämmelsen gäller inte ångerrätten för avtal som avser kulturevenemang, idrottsevenemang eller någon annan liknande fritidsaktivitet, om näringsidkaren ska tillhandahålla tjänsten på en bestämd dag eller under en bestämd tidsperiod. Undantaget har i nämndens praxis i vissa fall kommit att tillämpas just i fråga om kurser. I ärende 2017-06733 gjorde nämnden dock bedömningen – trots ordet ”liknande” i distansavtalslagen – att alla avtal om tjänster avseende fritidsverksamhet som ska genomföras vid en viss tidpunkt eller tidsperiod är undantagna från ångerrätt.

Den nu aktuella utbildningen är begränsad till en viss tidsperiod. Frågan är därmed om den ska betraktas som en fritidsaktivitet. Nämnden konstaterar följande.

Skolan uppger att den står under tillsyn av Myndigheten för Yrkeshögskolan, som också beviljar den statliga bidrag. Skolan poängterar själv att det inte är fråga om ett paket med valbara kurser utan om en ettårig utbildning på heltid dagtid, som inte är möjlig att gå som enstaka kurser. Det sägs inte vara möjligt att ta in en reserv senare än tre veckor efter skolstart eftersom den som träder in då missar för mycket.

Nämnda omständigheter ger vid handen att det är fråga om en utbildning på heltid, som dessutom inte är av hobbykaraktär. En sådan kan enligt nämndens uppfattning inte betraktas som en fritidsaktivitet, även om den genomförs på konsumentens fritid. Ångerrätten enligt distansavtalslagen är alltså tillämplig.

Enligt distansavtalslagen har konsumenten rätt att frånträda ett avtal inom 14 dagar från den dag då avtalet ingås (se 2 kap. 10 och 12 §§). Ångerfristen börjar dock aldrig löpa förrän konsumenten har fått den information om ångerrätten som framgår av 2 kap. 2 § första stycket punkten 9. Enligt den bestämmelsen ska konsumenten få information om och under vilka förutsättningar det finns en ångerrätt, om tidsfristen och övriga villkor för ångerrätten, hur ångerrätten utövas samt att det finns ett standardformulär för utövande av ångerrätten och hur konsumenten kan ta del av det. Brister näringsidkaren i sin skyldighet att informera, skjuts ångerfristen upp och upphör senast ett år efter det att ångerfristen skulle ha löpt ut om informationen hade getts på föreskrivet sätt (se 2 kap. 12 § fjärde stycket).

Nämnden har frågat skolan vilken information om ångerrätten som lämnats till EM. Av vad som därigenom framkommit kan konstateras att informationen inte uppfyller de krav som gäller enligt distansavtalslagen.

Eftersom skolan inte har bevisat att information getts på det sätt som förutsätts enligt distansavtalslagen, återstod fortfarande ett par veckor av ångerfristen när EM den 12 juni 2017 meddelade skolan att hon frånträdde avtalet. Skolan ska därför rekommenderas att låta henne frånträda avtalet. Det innebär att skolan ska medge henne betalningsbefrielse från begärda 28 000 kr.